

Nota hervorming aansprakelijkheidsrecht

Staatsbladsstraat 8
B - 1000 Brussel
T +32 (0)2 227 54 70
F +32 (0)2 227 54 79
info@ordevanvlaamsebalies.be

Michaël Meysman, studiedienst OVB¹
Ann Bailleux, studiedienst OVB

1. Voorsteltekst nieuw aansprakelijkheidsrecht

Op donderdag 29 maart 2018 verscheen de voorsteltekst voor het voorontwerp (nieuw) aansprakelijkheidsrecht op de website (<https://justitie.belgium.be/nl/bwcc>) voor de publieke consultatie inzake de hervorming van het Burgerlijk Wetboek.

Met deze voorsteltekst wordt, na de eerdere publieke consultatie inzake de modernisering van het verbintenissenrecht, het kooprecht, het zakenrecht en het bewijsrecht², ook de hervorming en modernisering van de buitencontractuele aansprakelijkheidsregels beoogd. Pro memorie vloeien deze hervormingen voort uit het regeerakkoord en de beleidsverklaring van de Minister van Justitie, waarbij de klemtoon ligt op vereenvoudiging en uniformisering.

De teksten zijn sinds 29 maart onderworpen aan een publieke consultatie die loopt tot 1 mei 2018.

De OVB geeft u alvast een eerste overzicht van de voornaamste verschillen. In eerste instantie wordt u een concordantietabel aangeboden waar de voornaamste verschillen t.a.v. de huidige wetsartikelen aangeduid worden, in combinatie met - waar nodig - een beknopte toelichting.

Vervolgens wordt ingegaan op de duidelijke codificatie van verschillende praetoriaanse regels in de voorsteltekst voor het vernieuwde aansprakelijkheidsrecht.

De OVB doet bij deze ook een warme oproep om uw persoonlijke bedenkingen en analyses aan de studiedienst te bezorgen, zodat deze eventueel opgenomen kunnen worden in een eenvormig standpunt naar de beleidscel van de minister van justitie toe.

¹ Voor meer informatie: michael.meysman@ordevanvlaamsebalies.be, ann.bailleux@ordevanvlaamsebalies.be

² Ook de OVB werd hierin gehoord. U vindt het standpunt via deze link: <http://www.ordeexpress.be/artikel/159/2208/ovb-over-de-hervorming-van-het-burgerlijk-wetboek-goederen-verbintenissen-en-be>

2. Concordantietabel nieuw en huidig buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

Deze concordantietabel toont u de voornaamste verschillen t.a.v. het huidige Burgerlijk Wetboek. Voor de opvolging van de artikelen werd de structuur van de voorsteltekst gevolgd. U vindt tevens, waar nuttig, een beknopte analyse bij de artikelen.

Afdeling 2. Grondslagen van de buitencontractuele aansprakelijkheid	HOOFDSTUK II. - MISDRIJVEN EN ONEIGENLIJKE MISDRIJVEN.
Onderafdeling 1. Foutaansprakelijkheid	Art. 1382.
§ 1. De fout	
Art. 5.146. Wie door zijn fout schade veroorzaakt aan een ander, is gehouden deze te herstellen.	Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.
<p>In de voorsteltekst wordt afgestapt van het begrip 'schuld' ten voordele van het foutbegrip. Bijkomend wordt in het navolgende artikel het foutbegrip verder uitgewerkt, en wordt verduidelijkt dat ook de nalatigheid en onzorgvuldigheid aanleiding kunnen geven tot buitencontractuele aansprakelijkheid. Dit lijkt een logische evolutie, daar zowel rechtspraak en rechtsleer uitgaan van de beoordeling 'fout, schade, causaal verband' en de schuldvraag toebehoort aan het strafrecht. Bijkomend wordt de contradictie t.a.v. personen met een geestesstoornis (voor wie de 'schuldvraag' bij gebrek aan mens rea per definitie negatief beantwoord dient te worden) op deze manier opgelost. In die zin wordt in de voorsteltekst tevens komaf gemaakt met de hoofding MISDRIJVEN EN ONEIGENLIJKE MISDRIJVEN.</p>	
Art. 5.147. Definitie	Art. 1383.
De fout is een tekortkoming aan een gedragsnorm die volgt uit de wet of aan de algemene zorgvuldigheidsnorm die geldt in het maatschappelijk verkeer.	
Art. 5.148. Beoordelingscriteria	
§ 2. De tekortkoming aan de algemene zorgvuldigheidsnorm wordt beoordeeld in functie van het gedrag van een voorzichtig en redelijk persoon in dezelfde omstandigheden.	Ieder is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke hij door zijn daad, maar ook voor die welke hij door zijn nalatigheid of door zijn onvoorzichtigheid heeft veroorzaakt.
Onderafdeling 2. Aansprakelijkheid van minderjarigen en geestestoornen	
Art. 5.153. Minderjarigen minder dan veertien jaar	
De minderjarige die de leeftijd van veertien jaar niet heeft bereikt is niet aansprakelijk voor schade veroorzaakt door zijn fout of door een andere tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis.	
Art. 5.154. Minderjarigen van veertien	

<p>jaar of meer</p> <p>De minderjarige die de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt is aansprakelijk.</p> <p>De rechter kan echter de schadevergoeding waartoe hij deze veroordeelt matigen. Hij doet uitspraak naar billijkheid, rekening houdende met de omstandigheden en met de toestand van de bij het schadegeval betrokken partijen.</p> <p>De schadevergoeding kan niet kleiner zijn dan het bedrag waarvoor een verzekeraar de aansprakelijkheid effectief dekt.</p>	
<p>De voorsteltekst voegt nu een specifieke aansprakelijkheidsregeling in voor minderjarigen. Dit betreft een loutere codificatie van bestaande rechtspraak (zie bv. Cass. 5 juni 2003, TBBR 2005, 110, noot B. Weyts; zie daarnaast: H. Bocken, o.c., T.Verz. 2006, p. 305, nr. 11; P. De Tavernier, De buitencontractuele aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door minderjarigen, Antwerpen, Intersentia, 2006, p. 70, nr. 91).</p> <p>Hoewel de rechtspraak niet eensgezind was over de juiste leeftijd voor de 'schuldbekwaamheid' van de minderjarige, wordt deze nu op 14 jaar vastgesteld. Dit is vermoedelijk geïnspireerd op het Nederlandse Burgerlijk Wetboek, waar artikel 165 Burgerlijk Wetboek vertrekt vanaf een leeftijd van 14 jaar of ouder.</p>	
<p>Onderafdeling 2. Aansprakelijkheid van minderjarigen en geestesgestoorden</p> <p>Art. 5.155. Geestesgestoorden</p> <p>De geestesgestoorde is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door zijn fout of door een andere tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis.</p> <p>De rechter kan echter de schadevergoeding waartoe hij deze veroordeelt matigen op de wijze bepaald in artikel 5.154, tweede en derde lid.</p>	<p>TITEL IVbis. - VERGOEDING VAN DE SCHADE DOOR ABNORMALEN VEROORZAAKT.</p> <p>Art. 1386bis.</p> <p>Wanneer aan een ander schade wordt veroorzaakt door een persoon die lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast, kan de rechter hem veroordelen tot de gehele vergoeding of tot een gedeelte van de vergoeding waartoe hij zou zijn gehouden, indien hij de controle van zijn daden had.</p> <p>De rechter doet uitspraak naar billijkheid, rekening houdende met de omstandigheden en met de toestand van de partijen.</p>
<p>De voorsteltekst maakt begrijpelijkerwijze komaf met de verwijzing naar 'schade door abnormalen veroorzaakt'. Het blijft evenwel jammer dat voor de nomenclatuur geopteerd werd voor 'geestesgestoorde' i.p.v. de verwijzing naar 'een persoon die lijdt aan een geestesstoornis' te behouden. Voor het overige wijzigt het artikel niets wezenlijks aan de toepassing van de billijkheidsregel voor de bepaling van de schadevergoeding.</p>	
<p>Onderafdeling 3. Aansprakelijkheid</p>	<p>Art. 1384, 1ste en 2de lid BW:</p>

<p>voor andermans daad</p> <p>§ 1. Foutloze aansprakelijkheid</p> <p>Art. 5.156. Aansprakelijkheid van de titularis van het gezag over minderjarigen</p> <p>De titularis van het gezag over de persoon van een minderjarige is aansprakelijk voor de schade waarvoor deze laatste zelf aansprakelijk is of zou zijn indien hij meer dan veertien jaar was.</p> <p>Hij is verplicht deze aansprakelijkheid te verzekeren. De Koning bepaalt de voorwaarden voor deze verzekering.</p>	<p>Men is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke men veroorzaakt door zijn eigen daad maar ook voor die welke veroorzaakt wordt door de daad van personen voor wie men moet instaan, of van zaken die men onder zijn bewaring heeft.</p> <p>De vader en de moeder zijn aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door hun minderjarige kinderen.</p>
<p>Een eerste wijziging betreft de verwijzing naar 'de titularis van het gezag over de minderjarige' in plaats van 'vader en moeder'. Dit is een codificatie van rechtspraak en rechtsleer en sluit bovendien aan bij de actualiteit.</p> <p>Opmerkelijk is dat de voorsteltekst voor de titularis een verplichting tot verzekering inschrijft.</p>	
<p>Art. 5.157. Aansprakelijkheid van aanstellers</p> <p>De aansteller is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt tijdens en naar aanleiding van de uitoefening van zijn functie door zijn aangestelde, waarvoor deze laatste zelf aansprakelijk is of zou zijn indien zijn aansprakelijkheid niet door een bijzondere wettelijke bepaling werd beperkt of uitgesloten.</p>	<p>Art. 1384, 3de lid BW:</p> <p>De meesters en zij die anderen aanstellen, voor de schade door hun dienstboden en aangestelden veroorzaakt in de bediening waartoe zij hen gebezigd hebben.</p>
<p>De archaische verwijzing naar meesters en dienstboden werd uit de tekst gelicht.</p>	
<p>Art. 5.158. Aansprakelijkheid van rechtspersonen voor leden van bestuursorganen</p> <p>De rechtspersoon is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door de niet ondergeschikte personen met een bestuursopdracht zoals de aansteller aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt door zijn aangestelde.</p>	
<p>Deze verwijzing is een codificatie van bestaande rechtspraak en rechtsleer. Te dien einde bepaalt de voorsteltekst in art. 5.144. de 'gelijke behandeling van rechtspersonen en natuurlijke personen'.</p>	
<p>§ 2. Weerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid</p> <p>Art. 5.159. Aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen</p>	<p>Art. 1384, 4de lid BW:</p>

<p>De persoon die op grond van een gerechtelijke of administratieve beslissing of van een contract ermee belast is de levenswijze van een ander op duurzame wijze te controleren en te organiseren, is aansprakelijk voor de schade waarvoor deze laatste zelf aansprakelijk is of zou zijn indien zijn aansprakelijkheid niet door een bijzondere wettelijke bepaling werd beperkt of uitgesloten.</p> <p>Hij is echter niet aansprakelijk indien hij aantoont dat hij geen fout heeft begaan in het toezicht of dat er geen causaal verband is tussen de uitoefening van het toezicht en de schade.</p> <p>Wie op basis van het eerste lid aansprakelijk kan worden gesteld, is verplicht deze aansprakelijkheid te verzekeren. De Koning bepaalt de voorwaarden voor deze verzekering.</p>	<p>De onderwijzers en de ambachtslieden, voor de schade door hun leerlingen en leerjongens veroorzaakt gedurende de tijd dat deze onder hun toezicht staan.</p> <p>Art. 1384, 5de lid BW:</p> <p>De hierboven geregelde aansprakelijkheid houdt op, indien de ouders, onderwijzers en ambachtslieden bewijzen dat zij de daad welke tot die aansprakelijkheid aanleiding geeft, niet hebben kunnen beletten.</p>
<p>De archaïsche verwijzing naar onderwijzers, ambachtslieden en leerjongens werd uit de tekst gelicht.</p> <p>Opmerkelijk is dat de voorsteltekst voor de ‘toezichthouder’ een verplichting tot verzekering inschrijft.</p>	
<p>Onderafdeling 4. Foutloze aansprakelijkheid voor zaken en dieren</p> <p>Art. 5.160. Aansprakelijkheid voor gebrekkige zaken.</p> <p>De bewaarder van een zaak is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek van zijn zaak.</p> <p>De bewaarder is de persoon die voor eigen rekening de macht van de leiding en controle heeft over de zaak. De eigenaar wordt vermoed de bewaarder van de zaak te zijn, tenzij hij bewijst dat de bewaring bij een ander berust.</p> <p>Een zaak is gebrekkig wanneer zij door een van haar kenmerken niet de veiligheid biedt die men in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze mocht verwachten.</p>	<p>Art. 1384, 1ste lid BW</p> <p>Men is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke men veroorzaakt door zijn eigen daad maar ook voor die welke veroorzaakt wordt door de daad van personen voor wie men moet instaan, of van zaken die men onder zijn bewaring heeft.</p>
	<p>Art. 1386.</p> <p>De eigenaar van een gebouw is</p>

	aansprakelijk voor de schade door de instorting ervan veroorzaakt, wanneer deze te wijten is aan verzuim van onderhoud of aan een gebrek in de bouw.
<p>De voorsteltekst verbreedt (verduidelijkt) en combineert het toepassingsgebied van artikelen 1384, 1ste lid en 1386 BW door algemeen te spreken over de aansprakelijkheid van de bewaarder (breder dan eigenaar) voor schade veroorzaakt door een gebrek van zijn zaak (breder dan 'gebouw'). Er wordt geen aparte vermelding meer gemaakt in de voorsteltekst van de aansprakelijkheid van artikel 1386 BW. Hierdoor wordt komaf gemaakt van de bestaande cumul tussen de aansprakelijkheidsbepaling van artikel 1386 en die van 1384, lid 1 B.W (gebrekkige zaak).</p> <p>Enerzijds is dit logisch, aangezien een vordering niet op beide bepalingen tegelijk kon worden ingesteld. Anderzijds bezat de partij die zich kon beroepen op art. 1386 BW wel een <i>sterkere</i> vordering dan deze die zich op de gebrekkige zaak (conform art. 1384, 1ste lid BW) diende te beroepen.</p> <p>De concrete omschrijving van art. 5.160 is een codificatie van bestaande rechtspraak en rechtsleer (zie bv. Cass. 23 september 1971, Pas. 1972, I, 80; Cass. 27 mei 1982, R.W. 1983-84, 1348; Cass. 2 september 1993, Arr. Cass. 1993, 658; Cass. 5 juni 1998, Arr. Cass. 1998, 652; Cass. 18 oktober 2001, T.B.B.R. 2004, 84; Cass. 28 januari 2005, Pas. 2005, I, 217; Cass. 18 mei 1984, Arr. Cass. 1983-84, 1208; Cass. 17 januari 1986, R.W. 1986-87, 2873; Cass. 28 februari 1992, Arr. Cass. 1991-92, 620; Rb. Hasselt 10 februari 1992, Iuvis 1997, 749; Antwerpen 24 mei 1995, A.J.T. 1995-96, 131; Antwerpen 25 januari 1999, T. Vred. 1999, 527; Pol. Brussel 26 oktober 1999, Verkeersrecht 2000, 69; Vred. Zottegem 25 april 2002, 136; Pol. Doornik 17 juni 2003, T. Verz. 2004, 182.)</p>	
<p>Art. 5.161. Aansprakelijkheid voor dieren</p> <p>De bewaarder van een dier is aansprakelijk voor de schade die door een daad van het dier is veroorzaakt.</p> <p>Artikel 5.160, tweede lid, is van toepassing op deze aansprakelijkheid.</p>	<p>Art. 1385.</p> <p>De eigenaar van een dier, of, terwijl hij het in gebruik heeft, degene die zich ervan bedient, is aansprakelijk voor de schade die door het dier is veroorzaakt, hetzij het onder zijn bewaring stond, dan wel verdwaald of ontsnapt was.</p>
<p>De voornaamste aanpassing betreft de uitbreiding/verduidelijking van het toepassingsgebied. De voorsteltekst stelt nu dat 'elke bewaarder' (ongeacht eigenaarschap) aansprakelijk kan worden gesteld.</p>	

3. Codificatie van rechtspraak en rechtsleer: uitbreiding van het aansprakelijkheidsrecht

Het huidige aansprakelijkheidsrecht bedroeg slechts een zeer beperkt aantal artikelen (1382-1386bis BW), waardoor het gros van de toepassing ervan voortvloeide uit praetoriaanse regels. De voorsteltekst heeft heel wat van deze regels nu onderworpen aan codificatie. We overlopen enkele van de voornaamste bepalingen en wijzigingen:

a. Gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid toegevoegd

De voorsteltekst van het voorontwerp voegt in artikel 2, §2 nu de *gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid* in. Het betreft volgende gronden:

- Overmacht
- Onoverwinnelijke dwaling

- Onweerstaanbare dwang
- Noodtoestand
- Wettige verdediging
- Bevel van wet
- Bevel van een bevoegde overheid
- Toestemming van de benadeelde

De overmacht, die in een apart artikel 5.149 behandeld wordt, als *aansprakelijkheidsuitsluitingsgrond* werd voor wat haar definitie betreft uit het strafrecht gelicht:

- Overmacht is een gebeurtenis die zich voordoet onafhankelijk van de wil van de persoon die de gedragsnorm overtreedt en die deze niet kan voorzien noch vermijden.

Het valt op dat, blijkens het voorontwerp, de overmacht niet ingeroepen kan worden voor een overtreding/tekortkoming t.a.v. de algemene zorgvuldigheidsnorm (zie artikel 5.147, §2 bovenaan).

De overige uitsluitingsgronden worden gezamenlijk behandeld in een apart artikel 5.150. De reden hiervoor lijkt gestoeld te zijn op het externe (onafhankelijke) karakter van de overmacht in tegenstelling tot de overige uitsluitingsgronden. Voor een wettige verdediging, bevel van wet of bevoegde overheid lijkt deze tweedeling op te gaan, maar met name voor de onweerstaanbare dwang kan geopperd worden dat deze tweedeling kunstmatig lijkt, nu de omschrijving in art. 5.150, §2, 2de lid stelt dat een *onweerstaanbare dwang vereist dat hij handelt ingevolge een macht waaraan hij niet kan weerstaan*.

Deze omschrijving werd opnieuw gelicht uit het strafrecht, waar het bekende artikel 71 van het strafwetboek bepaalt dat *er geen misdrijf is, wanneer de beschuldigde of de beklaagde op het ogenblik van het feit in staat van krankzinnigheid was of wanneer hij gedwongen werd door een macht die hij niet heeft kunnen weerstaan*. Volgens vaste cassatierechtspraak volgt hieruit dat overmacht slechts kan voortvloeien uit een van de wil van de beklaagde onafhankelijke omstandigheid, welke die wil noch heeft kunnen voorzien noch heeft kunnen voorkomen (Cass. 28 november 1984, Arr. Cass. 1984- 85, 436).

Een mogelijke suggestie zou zijn om zowel de overmacht als de onweerstaanbare dwang (wat in het strafrecht een vorm van overmacht als wettelijke schulduitsluitingsgrond uitmaakt) in hetzelfde artikel onder te brengen.

De onoverwinnelijke dwaling vereist conform artikel 5.150, §2, 1ste lid dat de persoon handelt op grond van een onoverkomelijke verkeerde voorstelling van de feiten of het recht. Dit is een codificatie van de rechtspraktijk naar analogie met de ‘verschoonbare’ dwaling in het verbintenissenrecht.

De voorsteltekst voert ten aanzien van de noodtoestand volgende omschrijving in: hij handelt in een noodtoestand wanneer hij een belang vrijwaart dat aan een ernstig en dreigend gevaar is blootgesteld en waarvan de waarde hoger is dan van het belang dat hij prijs geeft.

Waar de noodtoestand in het strafrecht niet erkend wordt (enkel de wettige verdediging of de noodweer conform artikel 416 strafwetboek), gebeurt dit nu wel in het voorontwerp.

Ten aanzien van de wettige verdediging valt op dat in het ontwerp een andere omschrijving gehanteerd wordt dan in het strafrecht: waar de wettige verdediging zich als schulduitsluitingsgrond conform art. 416 Sw. in de eerste plaats richt op doodslag en

slagen en verwondingen ter vrijwaring van de (fysieke en psychische) integriteit van zichzelf of een ander persoon, breidt de voorsteltekst de wettige verdediging aanzienlijk uit, en worden nu ook goederen hieronder begrepen:

- Wettige verdediging vereist dat een aanranding of acute vrees voor een aanranding op personen of goederen een verdediging noodzaakt en deze verdediging in een redelijke verhouding staat tot de aanranding of de vrees.

Voor het bevel van wet of van een bevoegde overheid neemt artikel 5.150, §2, 5de lid een voorzichtig en redelijk persoon als het criterium voor de opvolging van deze bevelen.

Tot slot neemt de voorsteltekst de toestemming van de benadeelde op als een grond van uitsluiting van aansprakelijkheid, ook hier opnieuw in een apart artikel. Deze bepaling is innoverend, vermits de toestemming klassiek niet wordt aanvaard in het burgerlijk aansprakelijkheidsrecht.

Door de jaren heen heeft diverse rechtspraak zich gebogen over de zogenaamde 'risico-aanvaarding' van benadeelden na schade veroorzaakt door een onrechtmatige daad³ en waar soms gewag gemaakt werd van de 'toestemming' van de benadeelde - met als klassiek voorbeeld het wetens en willens mee in de wagen stappen als passagier van een dronken persoon en vervolgens ingevolge een ongeval schade lijden. Zowel bij de risico-aanvaarding als bij de officieuze 'toestemming' besloot de rechter in dat geval in de meerderheid van de gevallen tot een gedeelde aansprakelijkheid.

Momenteel bepaalt artikel 5.151 van de voorsteltekst:

- Er is uitsluiting van aansprakelijkheid voor zover de toestemming betrekking had op de aantasting van belangen waarover de benadeelde kan beschikken.

De vraag rijst hoe deze bepaling geïnterpreteerd moet worden en welk criterium dienend zal zijn om hieraan invulling te geven.

b. Bijzondere aansprakelijkheidsregimes

Een tweede innovatie van de voorsteltekst is de invoering - in afdeling 7 - van bijzondere aansprakelijkheidsregimes voor bepaalde bijzonder gevaarlijke activiteiten en producten.

Deze bijzondere aansprakelijkheidsregimes zijn in wezen een uitbreiding van de foutloze aansprakelijkheid. Het betreft:

- De foutloze aansprakelijkheid voor bijzonder gevaarlijke activiteiten
- De aansprakelijkheid voor producten

Artikelen 5.190 tot 5.196 regelen de aanpak van de foutloze aansprakelijkheid voor bijzonder gevaarlijke activiteiten. Deze worden als volgt omschreven:

- Onder voorbehoud van de bijzondere wetgeving die de aansprakelijkheid voor bepaalde risico's op exclusieve wijze regelt, is de exploitant van een professionele activiteit die een specifiek en ernstig gevaar oplevert aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door deze activiteit indien dit gevaar zich realiseert.
- De Koning stelt een lijst vast van de activiteiten waarop deze onderafdeling van toepassing is.
- De exploitant is niet aansprakelijk wanneer (het bewijs geleverd wordt dat) de schade veroorzaakt werd door een opzettelijke fout van de benadeelde of een

---

³ Zie bv. Cass., 14 januari 1974, Arr. Cass., 1974, 532;-anders: Corr. Dinant, 7 februari 1972, J. Liege, 1971-1972, 250; Cass., 8 maart 1977, Arr. Cass., 1977, 755 -in dezelfde zin: het vonnis in eerste aanleg, Rb. Luik, 21 januari 1974, Pas., 1975, III, 5; en het beroepsarrest, Luik, 15 mei 1975, R.G.A.R., 1975, nr. 9521; Cass., 28 juni 1974, Arr. Cass., 1974, 1227; Pas., 1974, I, 1134.

derde, een daad van terrorisme, oorlogshandeling of natuurramp, hoewel de aangepaste veiligheidsmaatregelen waren genomen.

- Enkel schade die volgt uit een aantasting van het leven of de fysieke integriteit wordt vergoed.
- De Koning kan bepalen dat de schade waarvoor de exploitant aansprakelijk is, beperkt wordt tot een bepaald bedrag.

Deze omschrijving van de foutloze aansprakelijkheid lijkt aan te sluiten bij de *supra* vermelde rechtspraak inzake de 'risico-aanvaarding'. Wanneer (te denken valt aan wagen- en motoraces, paardenrennen, etc.) bepaalde professionele activiteiten een bijzonder risico inhouden zal de exploitant (gedeeltelijk) aansprakelijk gesteld worden, maar wordt minstens impliciet ook verwezen naar het beperken van de aansprakelijkheid, gelet op de keuze van de benadeelden om hieraan deel te nemen.

De specifieke beperking (met uitsluiting van de psychische integriteit) tot aantasting van het leven en/of de fysieke integriteit wordt onvoldoende verduidelijkt.

De uitsluiting van de aansprakelijkheid in geval van een opzettelijke fout lijkt logisch, maar zal in de praktijk naar alle waarschijnlijkheid verdere interpretatie van de rechtspraak vergen. De uitsluiting op grond van terrorisme en oorlogshandelingen lijkt een onnodige toevoeging, net zoals de vermelding van de natuurramp als uitsluitende factor, temeer daar de overmacht als aansprakelijkheidsuitsluitende grond reeds geregeld was in de voorsteltekst.

Artikelen 5.197 tot 5.211 regelen de aansprakelijkheid voor producten. Concreet regelen de artikelen de aansprakelijkheid van de producent voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product. Een 'product' is conform artikel 5.198 elk lichamelijk roerend goed, ook indien het een bestanddeel vormt van een ander roerend of onroerend goed, of indien het door bestemming onroerend is geworden.⁴ Een gebrekkig product is een product dat niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten, alle omstandigheden in aanmerking genomen, en met name:

- De presentatie van het product
- Het normaal of redelijkerwijze voorzienbaar gebruik van het product
- Het tijdstip waarop het product in het verkeer is gebracht

Op het eerste gezicht lijkt de noodzaak van een aparte onderverdeling tussen een gebrekkige zaak en een gebrekkig product te ontbreken.

De voorsteltekst spreekt, in artikel 5.206, §2, voor de uitsluiting of beperking van de aansprakelijkheid over de 'schuld' van de benadeelde of van een persoon voor wie de benadeelde verantwoordelijk is.

Het ware beter geweest om het begrip 'schuld' in haar geheel uit de tekst van het voorontwerp te halen, temeer daar bij de foutloze aansprakelijkheid voor risicovolle activiteiten gesproken wordt over 'opzettelijke fout'.

Meer algemeen kan het nut van deze uitgebreide extra aansprakelijkheid in vraag gesteld worden, temeer daar er reeds verschillende aparte en/of bijzondere wetten in voege zijn die het gebruik en transport van gevaarlijke producten regelen. Ook het ontwerp zelf onderkent dit door te stellen dat deze onderafdeling niet van toepassing is op de vergoeding van schade gedekt door de wet van 22 juli 1985 betreffende de aansprakelijkheid op het gebied van kernenergie.

---

⁴ Bijkomend verduidelijkt het artikel, om niet geheel duidelijke reden, dat ook elektriciteit als een product beschouwd wordt.